

**ЗАПОБІГАННЯ ТА ВРЕГУЛЮВАННЯ
КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ НА
ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ
ЗА ЗАКОНОМ УКРАЇНИ
«ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ»**

2019 рік

ЗАКОНОДАВСТВО З ПИТАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

1. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII - статті 1, 11, 12, 21, 23 та статті 28-36 розділу V “Запобігання та регулювання конфлікту інтересів”;

2. Рішення НАЗК № 839 від 29.09.2017 “Про затвердження Методичних рекомендацій щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів”.

СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНІ СУБ'ЄКТИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

(ст. 1 Закону України
«Про запобігання корупції»)

Органи
прокуратури

НАЦІОНАЛЬНЕ
АНТИКОРУПЦІЙНЕ
БЮРО УКРАЇНИ

Національне
антикорупційне
бюро України

Національне
агентство з питань
запобігання
корупції

Національна
поліція України

**Органи уповноважені на складання
протоколів про вчинення правопорушень,
пов'язаних з корупцією відповідальність за які
передбачена статтями 172-4 – 172-9 КУпАП**

**Національна поліція
(Департамент захисту
економіки
Департамент
внутрішньої безпеки)**

**Національне агентство
з питань запобігання
корупції**

УКРАЇНА
НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ
КОРУПЦІЇ

корупція - використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей;

корупційне правопорушення - діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність;

правопорушення, пов'язане з корупцією - діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені Законом вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність;

КОРУПЦІЙНІ ЗЛОЧИНИ

--- суспільна небезпека ---

КОРУПЦІЙНІ ПРОСТУПКИ

Корупційні злочини

Кримінальний кодекс України

Стаття 45.

... Примітка. Корупційними злочинами відповідно до цього Кодексу вважаються:

- злочини, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 - у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також
- злочини, передбачені статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368-369-2 .

191	Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем
357	Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження
210	Порушення законодавства про бюджетну систему України (Використання службовою особою бюджетних коштів усупереч їх цільовому призначенню або в обсягах, що перевищують затверджені межі видатків, а так само недотримання вимог щодо пропорційного скорочення видатків бюджету чи пропорційного фінансування видатків бюджетів усіх рівнів, як це встановлено чинним бюджетним законодавством, якщо предметом цих діянь були бюджетні кошти у великих розмірах)
354	Підкуп працівника підприємства, установи чи організації
364	Зловживання владою або службовим становищем
364-1	Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми

365-2	Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги
368	Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою
369	Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі

правопорушення, пов'язані з корупцією

- **Стаття 172-4 КУпАП**
 - ✓ Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності
- **Стаття 172-5 КУпАП**
 - ✓ Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків
- **Стаття 172-6 КУпАП**
 - ✓ Порушення вимог фінансового контролю
- **Стаття 172-7 КУпАП**
 - ✓ Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів
- **Стаття 172-8 КУпАП**
 - ✓ Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень
- **Стаття 172-9 КУпАП**
 - ✓ Невжиття заходів щодо протидії корупції

Поняття

Визначення

потенційний
конфлікт
інтересів

наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, **що може вплинути** на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

реальний
конфлікт
інтересів

суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, **що впливає на об'єктивність** або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

приватний
інтерес

будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях;

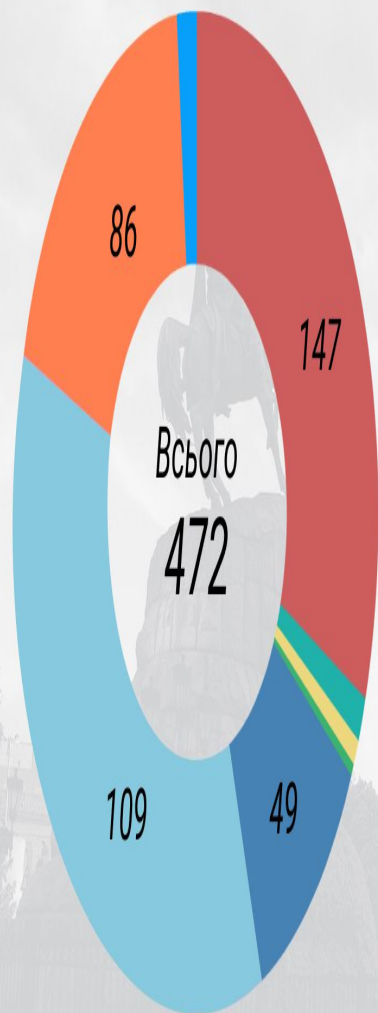
пряме
підпорядкув
ання

відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень тощо, контролю за їх виконанням;

близькі
особи

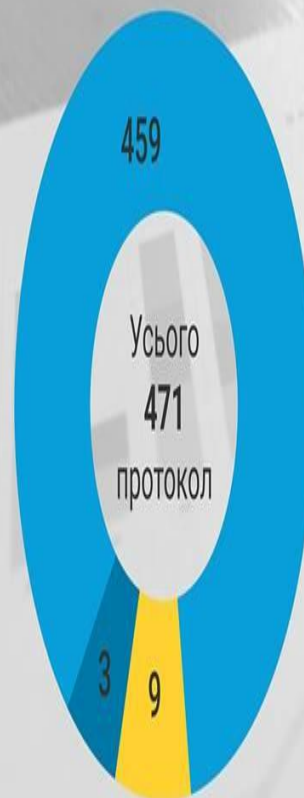
особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із суб'єктом, зазначеним у ч.1 ст. 3 цього Закону (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких із суб'єктом не мають характеру сімейних), у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі, а також - незалежно від зазначених умов - чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням згаданого суб'єкта;

Протоколи про адміністративні порушення складені НАЗК протягом 2017р.

- порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (стаття 172⁷ КУпАП)
- порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (стаття 172⁴ КУпАП) (7)
- невиконання законних вимог (приписів) Агентства (стаття 188⁴⁶ КУпАП) (4)
- порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків (стаття 172⁵ КУпАП) (1)
- протоколи щодо фінансового контролю (стаття 172⁶ КУпАП)
- за порушення порядку подання звіту партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру (стаття 212²¹ КУпАП)
- за порушення порядку надання або отримання внеску на підтримку політичної партії (стаття 212¹⁵ КУпАП)
- за ненадання Національному агентству інформації, документів і порушення встановлених законодавством строків їх надання в рамках здійснення державного контролю за партійними фінансами (стаття 188⁴⁶ КУпАП) (8)

КІЛЬКІСТЬ НАПРАВЛЕНИХ ДО СУДУ АДМІНПРОТОКОЛІВ У 2018 РОЦІ

- стаття 172-7 КУпАП (порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів)
- стаття 172-4 КУпАП (порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності)
- стаття 172-5 КУпАП (порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків)

Переважну більшість протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, складено за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а саме:

- неповідомлення особою про наявність у неї реального конфлікту інтересів;
- вчинення дій/прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів.

Зокрема, такі рішення/дії приймали особи, уповноважені на виконання функцій держави стосовно себе та близьких осіб в більшості випадків щодо виплати премій і заохочень.

3 позиції ЗУ “Про запобігання корупції” потенційний конфлікт інтересів

буде якщо:

1) у посадовій
особи

(держслужбовця,
ОМС, юридичної
особи публічного
права)

2) у сфері
службових
повноважень

3) є приватний
інтерес

4) що може
вплинути на
об'єктивність або
вчинення дій

Факт існування потенційного або реального конфлікту інтересів - це **ще не правопорушення**, а ось **НЕПОВІДОМЛЕННЯ** державним службовцем **про наявність реального конфлікту** інтересів при виконанні своїх посадових обов'язків, або вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів – **ПРАВОПОРУШЕННЯ**.

Конфлікт інтересів завжди підвищує подальші ризики виникнення корупції.

Приховування особою наявного приватного інтересу вже **розцінюється як порушення службової дисципліни** і **потребує вжиття** відповідних **заходів** щодо запобігання корупції.

Наявність чи відсутність у особи **приватного інтересу** до вирішення певного питання у більшості випадків **буде індикатором**, що свідчитиме про конфлікт інтересів у особи.

Наявність конфлікту інтересів не обов'язково призводить до фактів корупції, однак істотно підвищує ризик вчинення корупційних діянь та є по суті їх передумовою.

Конфлікт інтересів може мати місце не лише тоді, коли зазначена суперечність вже фактично вплинула на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень (вчинення або невчинення дій), а й тоді, коли вона потенційно може вплинути на них.

Приватний інтерес

Майновий інтерес – інтерес щодо збереження або збільшення обсягу, якості нерухомого та рухомого майна особи чи близьких їй осіб

Немайновий інтерес – інтерес, спрямований на задоволення особистих фізичних (біологічних), духовних, моральних, культурних, соціальних чи інших нематеріальних потреб особи чи близьких їй осіб

ПОТЕНЦІЙНИЙ КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

НАЯВНІСТЬ ПРИВАТНОГО ІНТЕРЕСУ
(ПРИ ВИКОНАННІ СЛУЖБОВИХ,
ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ПОВНОВАЖЕНЬ)

ВПЛИВ

Вчинення
(невчинення) дій
на службі

Об'єктивність або
неупередженість
прийняття
рішення

РЕАЛЬНИЙ КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Особисті майнові,
немайнові
інтереси особи,
близьких осіб

СЛУЖБОВІ
ПОВНОВАЖЕННЯ

суперечність

Вчинення
(невчинення) дій
на службі

Об'єктивність або
неупередженість
прийняття
рішення

ТИПОВІ ПРИКЛАДИ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

Що таке приватний інтерес?

Поширені ситуації конфлікту інтересів:

- проведення публічних закупівель, у процедурі яких беруть участь особи, пов'язані з посадовими особами замовника;
- проведення конкурсів на зайняття вакантних посад у публічних органах, коли між членами комісії та учасником конкурсу наявний приватний інтерес, а також підпорядкованість близьких осіб;
- здійснення функцій контролю чи перевірки юридичних осіб, посадовими особами чи керівниками яких є близькі особи, або ж випадки отримання нагород, подарунків від осіб чи організацій, якщо посадовою особою здійснюються контрольні функції щодо них;
- розроблення та прийняття рішень, у результаті яких розподіляються бюджетні кошти, інші матеріальні чи нематеріальні блага, відводяться земельні ділянки – у тому разі, якщо між суб'єктом прийняття рішень та набувачем благ наявний зв'язок;
-

- до повноважень суб'єкта, на якого поширюється дія [Закону](#), належить здійснення контролю стосовно структурних підрозділів, в т.ч. того, в якому працює член сім'ї такого суб'єкта. У вказаній ситуації у сфері повноважень (здійснювати контроль стосовно структурних підрозділів) суб'єкта, на якого поширюється дія Закону, наявний приватний інтерес здатний вплинути на об'єктивність чи неупередженість рішення, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень (оскільки в одному зі структурних підрозділів працює особа, пов'язана сімейними стосунками з ним).
- до повноважень суб'єкта, на якого поширюється дія [Закону](#), належить здійснення контролю стосовно структурних підрозділів, в т.ч. того, в якому працює член сім'ї такого суб'єкта. У вказаній ситуації у сфері повноважень (здійснювати контроль стосовно структурних підрозділів) суб'єкта, наявний приватний інтерес здатний вплинути на об'єктивність чи неупередженість рішення, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень (оскільки в одному зі структурних підрозділів працює особа, пов'язана сімейними стосунками з ним).

- до установи надійшла вимога щодо проведення службового розслідування у сфері, що координується і контролюється одним з заступників керівника цього органу, якому доручається внести керівнику органу пропозиції.

Результати такого службового розслідування можуть мати наслідком ініціювання притягнення до дисциплінарної відповідальності вказаного заступника керівника органу, тому результати службового розслідування становлять приватний інтерес заступника, і він має у цьому випадку конфлікт інтересів. Терміном, абстрактне поняття конфлікту інтересів може мати різноманітні прояви, тому посадова особа може стати порушником антикорупційного законодавства без наявного прямого умислу або ж з необережності, не усвідомлюючи повною мірою ситуації.

Громадянство

Громадянство - це юридично визначений, стабільний, необмежений у просторі правовий зв'язок між особою і певною державою, що означає їй взаємні права та обов'язки.

Ознаками громадянства як ознакою певної особи є:

- 1) певний характер;
- 2) незмінність у просторі та часі;
- 3) насильницький характер.

Соціальне походження – належність людини до конкретної соціальної групи. Це певною мірою впливає на її поведінку, світовідчуття, світорозуміння тощо.

Приватний інтерес

Будь-який немайновий інтерес особи:

може виникати у зв'язку з:

- минулим чи теперішнім громадянством;
- земляцтвом;
- національністю;
- мовою;
- віросповіданням;
- інвалідністю;
- соціальним походженням;
- цивільними зобов'язаннями;
- фінансовими зобов'язаннями тощо.

Будь-який немайновий інтерес особи може ґрунтуватися на:

- корисливому;
- кар'єристському;
- амбіційному;
- егоїстичному;
- та інших мотивах

Складові
конфлікту
інтересів

приватний
інтерес

представницькі
повноваження

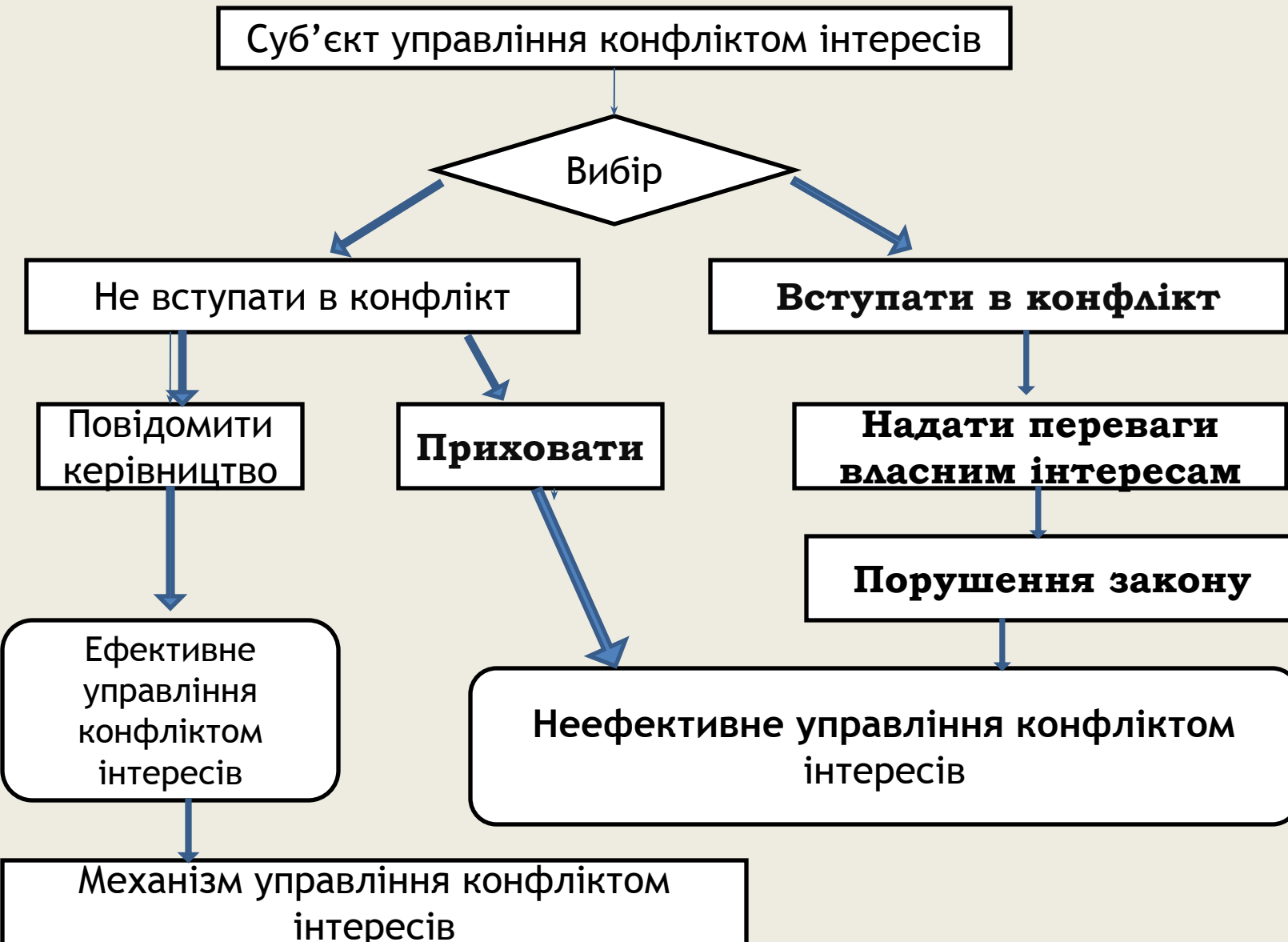

За підтримки Програми розвитку ООН в Україні та Міністерства закордонних справ Данії

Погляди, висновки та рекомендації належать авторам та укладачам і не обов'язково відображають позицію
Міністерства закордонних справ Данії, Програми розвитку ООН або інших агенцій ООН.

Суб'єкт управління конфліктом завжди постає перед вибором: вступати чи не вступати в конфлікт інтересів.

ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ:

Запобігання

Інформування

**Утримання від
дій або рішень**

Врегулювання

Тобто, **Закон № 1700 зобов'язує** суб'єктів відповідальності:

1. **вживати заходів** щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів;
2. **повідомляти не пізніше наступного робочого дня** з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів:
безпосереднього керівника;
колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів;
3. **не вчиняти дій** та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;
4. **вживати заходів** щодо регулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Законом не передбачено форму повідомлення, але повідомляти бажано в письмовій формі.

Врегулювання конфлікту інтересів

Самостійне
врегулювання
конфлікту
інтересів

Врегулювання
конфлікту інтересів
безпосереднім
керівником

СПОСОБИ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

ЗОВНІШНЄ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ
ЗГІДНО З Ч.1 СТ.29 ЗАКОНУ № 1700
ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ:

1. УСУНЕННЯ ОСОБИ ВІД ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ, ВЧИНЕННЯ ДІЙ, ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ЧИ УЧАСТІ В ЙОГО ПРИЙНЯТТІ В УМОВАХ РЕАЛЬНОГО ЧИ ПОТЕНЦІЙНОГО КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ
2. ЗАСТОСУВАННЯ ЗОВНІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ ОСОБОЮ ВІДПОВІДНОГО ЗАВДАННЯ, ВЧИНЕННЯМ НЕЮ ПЕВНИХ ДІЙ ЧИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ
3. ОБМЕЖЕННЯ ДОСТУПУ ОСОБИ ДО ПЕВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ
4. ПЕРЕГЛЯД ОБСЯГ У СЛУЖБОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ОСОБИ
5. ПЕРЕВЕДЕННЯ ОСОБИ НА ІНШУ ПОСАДУ
6. ЗВІЛЬНЕННЯ ОСОБИ

САМОСТІЙНЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ
ЗГІДНО ІЗ Ч.2 СТ.29 ЗАКОНУ № 1700
ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ШЛЯХОМ:

ПОЗБАВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОГО ПРИВАТНОГО ІНТЕРЕСУ З НАДАННЯМ ПІДТВЕРДЖУЮЧИХ ЦЕ ДОКУМЕНТІВ БЕЗПОСЕРЕДНЬОМУ КЕРІВНИКУ АБО КЕРІВНИКУ ОРГАНУ, ДО ПОВНОВАЖЕНЬ ЯКОГО НАЛЕЖИТЬ ЗВІЛЬНЕННЯ/ІНІЦІЮВАННЯ ЗВІЛЬНЕННЯ З ПОСАДИ

ІНШИХ СПОСОБІВ САМОСТІЙНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ ЗАКОНОДАВЕЦЬ НЕ ПЕРЕДБАЧИВ. ТОМУ У БІЛЬШОСТІ ВИПАДКІВ ДОВЕДЕТЬСЯ ПОКЛАДАТИСЯ НА ЗОВНІШНЄ РЕГУЛЮВАННЯ.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВИПАДКИ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

Рекомендована форма повідомлення безпосереднього керівника про реальний/потенційний конфлікт інтересів

Керівнику _____

(П.І.Б. особи, яка повідомляє, посада)

Повідомлення

про реальний/потенціальний конфлікт інтересів

(стисло викласти ситуацію, в якій виник реальний/потенційний конфлікт інтересу

що впливає на об'єктивність прийняття рішення, а також зазначити чи

вчинялися дії та чи приймалися рішення в умовах реального конфлікту інтересів

Додатки:

Дата

Підпис особи, яка повідомляє

Якщо Ви стали
потенційним

учасником конфлікту
інтересів,

або спостерігаєте
ситуацію, що

може призвести до
конфлікту

інтересів, пропонуємо

звернутись із заявою
встановленого

Рішенням НАЗК №839 від
29.09.2017

зразка до безпосереднього
керівника та письмово
викласти

зазначену ситуацію.

Рекомендована форма повідомлення Національного агентства з питань запобігання корупції про наявність реального/потенційного конфлікту інтересів

1. Інформація про особу, яка повідомила про наявність реального, потенційного конфлікту інтересів: _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

2. Місце роботи особи: _____

(повне найменування органу державної влади або місцевого самоврядування, юридичної особи публічного права тощо)

3. Посада, на яку призначено (обрано) особу: _____

4. Дата призначення (обрання) на посаду: _____

5. Перелік службових повноважень, під час виконання яких виник реальний чи потенційний конфлікт інтересів:

6. Інформація стосовно наявності реального, потенційного конфлікту інтересів:

(стисло викласти ситуацію, в якій виник реальний, потенційний конфлікт інтересів, а також

суть приватного інтересу, що впливає на об'єктивність прийняття рішення)

7. Чи вчинялися дії та чи приймалися рішення в умовах реального конфлікту інтересів:

(якщо так, то вказати, які саме)

8. Інформація про заходи, які вжито щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів: _____

Голові комітету з конкурсних торгів
ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ «У»
Мартинову М. М.

Члена комітету з конкурсних торгів
ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ «У»
Петренку І. П.

ЗАЯВА

Під час ознайомлення з документами, які надійшли від учасників попередньої кваліфікації, щодо закупівлі послуг з технічного обслуговування і ремонту інших автомобілів (код за ДК ...) ДЕРЖАВНОЮ УСТАНОВОЮ «У» (Замовник), а саме – у ході сортування вхідної кореспонденції, яку я здійснювала 18.05.15 р. о 16:00, я виявила, що одним з учасників, які подали документи на участь у попередній кваліфікації, є ПАТ «Ромашка» (код ЄДРПОУ 00000000).

Повідомляю, що мені належить 10 % статутного (складеного) капіталу ПАТ «Ромашка» (код ЄДРПОУ 00000000), а Генеральний директор цього акціонерного товариства, яким підписано документи про участь у попередній кваліфікації щодо закупівлі послуг нашою установою, Іванов І. І., є моїм колишнім чоловіком, від якого я маю малолітню доньку Іванову В. І., що народилася у шлюбі з Івановим.

У зв'язку із вищенаведеним у описаній ситуації вбачаються ознаки наявності у мене потенційного конфлікту інтересів щодо прийняття в майбутньому як членом комітету з конкурсних торгів рішення про участь ПАТ «Ромашка» (код ЄДРПОУ 00000000) у процедурі попередньої кваліфікації щодо закупівлі послуг з технічного обслуговування і ремонту інших автомобілів (код за ДК ...) ДЕРЖАВНОЮ УСТАНОВОЮ «У».

Прошу винести цю інформацію на розгляд найближчого засідання комітету з конкурсних торгів ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ «У» для прийняття відповідного рішення.

Член комітету з конкурсних торгів
ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ «У» _____ Петренко І. П.
(підпис)

19.05.15 р.*

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

(ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА)

НАПРАВЛЯЄТЬСЯ

БЕЗПОСЕРЕДНЬОМУ КЕРІВНИКУ, А У ВИПАДКУ ПЕРЕБУВАННЯ ОСОБИ НА ПОСАДІ, ЯКА НЕ ПЕРЕДБАЧАЄ НАЯВНОСТІ В НЕЇ БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО КЕРІВНИКА, АБО В КОЛЕГІАЛЬНОМУ ОРГАНІ - НАЦІОНАЛЬНОМУ АГЕНТСТВУ ЧИ ІНШОМУ ВИЗНАЧЕНОМУ ЗАКОНОМ ОРГАНУ АБО КОЛЕГІАЛЬНОМУ ОРГАНУ, ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ У ЯКОМУ ВИНИК КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ, ВІДПОВІДНО

У СТРОК

НЕ ПІЗНІШЕ НАСТУПНОГО РОБОЧОГО ДНЯ З МОМЕНТУ, КОЛИ ОСОБА ДІЗНАЛАСЯ ЧИ ПОВИННА БУЛА ДІЗНАТИСЯ ПРО НАЯВНІСТЬ У НЕЇ РЕАЛЬНОГО ЧИ ПОТЕНЦІЙНОГО КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

У СПОСІБ

У ПИСЬМОВІЙ ФОРМІ

T
tribuna.pl.ua

Алгоритм дій керівника у зв'язку із встановленням наявності конфлікту інтересів

Отримання повідомлення про конфлікт інтересів

Прийняття рішення протягом двох робочих днів щодо врегулювання конфлікту інтересів та повідомлення про це відповідної особи

Стаття 28 Закону України "Про запобігання корупції"

УСУНЕННЯ ВІД ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ, ВЧИНЕННЯ ДІЙ, ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ЧИ УЧАСТІ В ЙОГО ПРИЙНЯТТІ

ст. 30 Закону України «Про запобігання корупції»

**якщо конфлікт
інтересів не має
постійного
характеру**

**□ за умови можливості
залучення до прийняття
такого рішення або вчинення
відповідних дій іншим
працівником відповідного
органу, підприємства,
установи, організації**

**при наявності
реального чи
потенційного
конфлікту інтересів**

**□ за рішенням керівника
відповідного органу,
підприємства, установи,
організації або
відповідного
структурного підрозділу,
в якому працює особа**

ОБМЕЖЕННЯ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ

ст. 31 Закону України «Про запобігання корупції»

**при наявності
реального чи
потенційного
конфлікту інтересів
пов'язаного із таким
доступом та має
постійний характер**

- за рішенням керівника органу або відповідного структурного підрозділу, в якому працює особа

- за можливості доручення роботи з відповідною інформацією іншому працівнику органу, підприємства, установи, організації

- за можливості продовження належного виконання особою повноважень на посаді за умови такого обмеження

ПЕРЕГЛЯД ОБСЯГУ СЛУЖБОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

ст. 32 Закону України «Про запобігання корупції»

при наявності
реального чи
потенційного
конфлікту інтересів

- ❑ за рішенням керівника органу або відповідного структурного підрозділу, в якому працює особа

якщо конфлікт
інтересів має постійний
характер, пов'язаний з
конкретним
повноваженням особи

- ❑ за можливості продовження належного виконання нею службових завдань у разі такого перегляду і можливості наділення відповідними повноваженнями іншого працівника.

ЗДІЙСНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ПІД ЗОВНІШНІМ КОНТРОЛЕМ

ст. 33 Закону України «Про запобігання корупції»

при наявності
реального чи
потенційного
конфлікту
інтересів

якщо конфлікт
інтересів не
має
постійного
характеру

якщо усунення особи від
виконання завдання або
обмеження її доступу до
інформації чи перегляд
її повноважень є
неможливим;

□ за рішенням керівника
органу або відповідного
структурного підрозділу,
в якому працює особа

□ якщо відсутні підстави для
переведення особи на іншу
посаду або звільнення

У зв'язку із надходженням від Особи Х повідомлення про наявність у неї конфлікту інтересів при виконанні завдання (конкретно зазначити) відповідно до статей 28, 29 та 33 Закону України «Про запобігання корупції»

наказую:

1. Застосувати форму зовнішнього контролю відповідно до пункту 2 частини другої статті 33 Закону України «Про запобігання корупції» (виконання особою завдання, вчинення нею дій, розгляд справ, підготовка та прийняття нею рішень у присутності визначеного керівником органу працівника) при виконанні Особою Х завдання (конкретно зазначити).

2. Визначити Особу Y уповноваженим працівником на проведення зовнішнього контролю за виконанням Особою Х завдання (конкретно зазначити).

3. Особі Х у зв'язку із застосуванням зовнішнього контролю за виконанням завдання (конкретно зазначити) здійснювати свої службові обов'язки (повноваження) у частині, що спричиняють ситуацію конфлікту інтересів, виключно у присутності Особи Y;

4. Особі Y:

1) бути присутнім під час виконання Особою Х виконання завдання (конкретно зазначити);

2) про результати виконання Особою Х завдання (конкретно зазначити) поінформувати протягом двох робочих днів після виконання нею завдання*.

* Примітка. У разі якщо конфлікт інтересів має постійний характер, то пункт 2 слід викласти у такій, наприклад, редакції: «про хід виконання Особою Х завдання (конкретно зазначити) інформувати щомісячно (або щоквартально), не пізніше __ числа місяця, що настає за звітним».

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на ... (або залишаю за собою).

Посада керівника

підпис

Ініціали та прізвище

ПЕРЕВЕДЕННЯ, ЗВІЛЬНЕННЯ СЛУЖБОВОЇ ОСОБИ

ст. 34 Закону України «Про запобігання корупції»

Переведення особи застосовується якщо:

- конфлікт інтересів (потенційний або реальний) має постійний характер;
- конфлікт інтересів не може бути усунуто в інший спосіб;
- є вакантна посада і особа погоджується на переведення.

Звільнення особи застосовується якщо:

- конфлікт інтересів (потенційний або реальний) має постійний характер;
- конфлікт інтересів не може бути усунуто в інший спосіб;
- особа не погоджується на переведення або на позбавлення приватного інтересу.

ПОДАРУНКИ

**застосування антикорупційного
законодавства в частині обмеження
щодо одержання подарунків
(спеціальна частина)**

ГРУПИ ПОДАРУНКІВ

Умовно можна
поділити на такі
групи:

- **заборонені;**
- **обмежені;**
- **дозволені**

ЗАБОРОНА ОДЕРЖУВАТИ ПОДАРУНКИ

забороняється особисто або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб

зв'язку із здійсненням діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування

якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи

2

ЗАБОРОНА ЧЕРЕЗ ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

Висновок про те, що особа одержала подарунок у зв'язку із здійсненням діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, можна зробити при наявності сукупності таких обставин:

особа одержала подарунок за належне виконання повноважень, якими наділена у встановленому законом порядку

подарунок не відповідає загальновизнаним уявленням про гостинність

не є загальнодоступною знижкою, виграшом, призом, бонусом, премією

ЗАБОРОНА ЧЕРЕЗ ПРЯМЕ ПІДПОРЯДКУВАННЯ

безпосередній керівник -
*найближчий керівник, якому
прямо підпорядкований
державний службовець*

ст. 2 Закону України «Про державну службу»

члени комісії під час роботи в
ній підпорядковані голові цієї
комісії, через що отримання
подарунків від них голові
комісії **заборонено**

#Info

ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО ОТРИМАННЯ ПОДАРУНКІВ

ЗАБОРОНЕНО! Вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

- 1) у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;
- 2) якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

ОБМЕЖЕНО ! Подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, дозволено отримувати одноразово, якщо вартість не перевищує один прожитковий мінімум, встановлених на день отримання подарунку, а сукупна вартість, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів станом на 01 січня того року, в якому прийнято подарунки.

ДОЗВОЛЕНО !

- 1) подарунки даруються близькими особами;
- 2) подарунки одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

Дозволено одержувати подарунки незалежно від вартості

1

Дозволено отримувати подарунки від близьких осіб

ЗУ «Про запобігання корупції»

1. чоловік
2. дружина
3. батько
4. мати
5. вітчим
6. мачуха
7. син
8. дочка
9. пасинок
10. падчерка
11. рідний брат
12. рідна сестра
13. дід
14. баба
15. прадід
16. прабаба
17. внук
18. внучка
19. правнук
20. правнучка
21. зять
22. невістка
23. тесть
24. теща
25. свекор
26. свекруха
27. усиновлювач
28. усиновлений
29. опікун
30. піклувальник
31. особа, яка перебуває під опікою або пікл. суб'єкта, на якого поширюється Закон.

А також від інших, за умови:

спільне
роживання

взаємні права
та обов'язки

спільний
побут

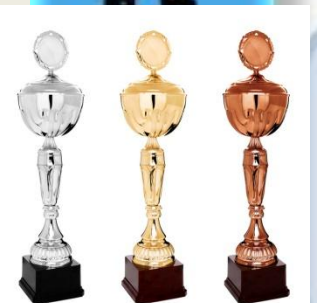
Близькі
особи

Дозволено одержувати подарунки незалежно від вартості

Дозволено одержувати подарунки як:

АКЦІЯ!

✓ загальнодоступні знижки на товари

✓ загальнодоступні послуги

✓ загальнодоступні виграші

✓ призи

✓ премії

✓ бонус

ГОСТИННІСТЬ

ділові дарунки (сувеніри)

інший прояв гостинності (запрошення на каву або вечерю), які широко використовуються для налагодження ділових відношень і зміцнення робочих стосунків

- АЛЕ**
- не від підлеглих
 - у грошових межах
 - не приймаються на регулярній основі
 - не впливають на об'єктивність і неупередженість особи при прийнятті рішень і вчиненні дій

Методичні рекомендації НАЗК, затверджені рішенням НАЗК від 14.07.2016 № 2

**НЕ Є ПОДАРУНКОМ
≠**

- **Матеріальна допомога**
- **Знахідка**
- **Неправомірна вигода**
- **Скарб**

ЗАБОРОНА ЧЕРЕЗ ПРЯМЕ ПІДПОРЯДКУВАННЯ

рішення, прийняте особою, на користь особи від якої нею, або близькими особами, прийнято подарунок, вважається таким, що прийнято в умовах конфлікту інтересів.

Таке рішення підлягає скасуванню

ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО СПІЛЬНОЇ РОБОТИ БЛИЗЬКИХ ОСІБ

Забороняється!

Особам, зазначеним у підпунктах "а", "в"- "з" пункту 1 частини першої статті 3 Закону, мати у прямому підпорядкуванні близьких їм осіб або бути прямо підпорядкованими у зв'язку з виконанням повноважень близьким їм особам.

Обмеження не поширюються на:

- 1) народних засідателів і присяжних;
- 2) близьких осіб, які прямо підпорядковані один одному у зв'язку з набуттям одним з них статусу виборної особи;
- 3) осіб, які працюють у сільських населених пунктах (крім тих, що є районними центрами), а також гірських населених пунктах.

У ПРАВОЗАСТОСОВНІЙ ПРАКТИЦІ ПРАВООХОРОНЦІВ ЗНАЧНА УВАГА ПРИДІЛЯЄТЬСЯ ОЦІНЦІ РОДИННИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПОСАДОВЦІВ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У ВІДНОСИНАХ ПІДПОРЯДКУВАННЯ, ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ.

Особливо зазначене стосується державних та комунальних підприємств, установ та організацій.

У вказаному контексті варто зазначити, що сам факт наявності між посадовими особами юридичних осіб публічного права родинних стосунків та їх роботу в одній установі, не є порушенням вимог антикорупційного законодавства.

Статтею 1 Закону визначено, що пряме підпорядкування - це відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень тощо, контролю за їх виконанням.

Тобто, вказані обмеження не поширюються на посадових осіб юридичних осіб публічного права.

Таким чином, Законом не заборонено посадовим особам юридичних осіб публічного права мати у прямому підпорядкуванні близьких їм осіб.

Водночас, у випадку вчинення дій чи прийняття рішень (!) стосовно таких посадових осіб, які містимуть ознаки конфлікту інтересів, до відповідних посадовців може бути застосовані передбачені законом заходи, у тому числі притягнення до адміністративної відповідальності.

Обмеження щодо **прямого**
підпорядкування **близьких** **осіб** **не**
поширюються **на** **посадових** **осіб**
юридичних осіб публічного права, а тому
сам *факт наявності* між такими посадовими
особами *родинних стосунків та факт їх*
роботи в одній установі в умовах прямого
підпорядкування не є порушенням вимог
антикорупційного законодавства.

Конфлікт інтересів - по суті є основою як корупційних злочинів так і правопорушень пов'язаних з корупцією.

ТЕСТ НА ВИЗНАЧЕННЯ НАЯВНОСТІ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

Реальний КІ

- Якими службовими, представницькими повноваженнями наділена службова особа?
 - Службова особа вказує перелік своїх повноважень. (Для з'ясування див.: посадову інструкцію, трудовий договір, закон тощо).
- Які саме службові, представницькі повноваження будуть реалізовуватись при виконанні конкретного доручення, надання відповіді на запит, здійснення контрольного заходу тощо?
 - Службова особа обирає конкретні повноваження із переліку, які будуть реалізовуватись при виконанні доручення.
- Чи наявні приватні інтереси та чи впливають вони на об'єктивність прийняття рішення чи вчинення діяння?
 - Службова особа вказує:
 - приватні інтереси, що існують на цей час (визначає їх характер, встановлює які саме відносини їх зумовлюють);
 - аргументи щодо очевидності впливу приватного інтересу (можливість отримати вигоду матеріального, нематеріального характеру);
 - наслідки, до яких може призводити вплив приватних інтересів.

Висновок: У випадку очевидності впливу, службова особа має реальний конфлікт інтересів.

Потенційний КІ

- Якими службовими, представницькими повноваженнями наділена службова особа?
 - Службова особа вказує перелік своїх повноважень. (Для з'ясування див.: посадову інструкцію, трудовий договір, закон тощо).
- Які конкретно службові, представницькі повноваження будуть реалізовуватись при виконанні конкретного доручення, надання відповіді на запит, здійснення контрольного заходу тощо?
 - Службова особа обирає із переліку конкретні повноваження, які будуть реалізовуватись при виконанні доручення.
- Чи наявні приватні інтереси та при настанні яких обставин вони впливатимуть на об'єктивність чи неупередженість прийняття рішення чи вчинення діяння у майбутньому?
 - Службова особа вказує:
 - приватні інтереси, що існують на цей час (визначає їх характер, встановлює, які саме відносини їх зумовлюють);
 - при настанні яких саме обставин (настання обставин має бути обґрунтовано ймовірним) конфлікт може перетворитись на реальний;
 - аргументи щодо очевидності впливу приватного інтересу (можливість отримати вигоду матеріального, нематеріального характеру);
 - наслідки, до яких може призвести вплив приватних інтересів.

Висновок: У випадку встановлення обґрунтованої ймовірності настання обставин та очевидності впливу після їх настання, службова особа має потенційний конфлікт інтересів.

Відповідальність за приховування конфлікту інтересів:

Дисциплінарна відповідальність за неповідомлення про потенційний чи реальний конфлікт інтересів;

Цивільно-правова відповідальність за вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів;

Адміністративна відповідальність за неповідомлення особою, у встановлених законом випадках та порядку, про наявність у неї реального конфлікту інтересів (загальний порядок притягнення до адміністративної відповідальності визначається КУпАП);

Кримінальна відповідальність у випадках, коли приватний інтерес фактично призвів до прийняття правомірних або неправомірних рішень, а також, до вчинення правомірних чи неправомірних діянь.

Вони можуть розглядатися з точки зору наявності ознак таких корупційних злочинів як: «Зловживання службовим становищем»(стаття 364 Кримінального кодексу України), «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою»(стаття 368 Кримінального кодексу України) тощо, а не лише як «конфлікт інтересів».

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ (СТ. 172-7 КПАШУ)

Неповідомлення про конфлікт інтересів -
штраф 1700-3400 грн (100-200 нмдг);

Вчинення дій або прийняття рішень в
умовах конфлікту інтересів - штраф 3400 -
6800 грн (200 -400нмдг);

Повторність протягом року -
штраф 6800 - 13600 грн. з позбавленням
права обіймати відповідні посади або
займатися певною діяльністю строком на
1 рік.

ІНШІ НАСЛІДКИ

- ◎ Скасування рішення або акта, прийнятого в умовах конфлікту інтересів
- ◎ Нечинність правочинів, укладених за умов конфлікту інтересів
- ◎ Відшкодування шкоди, заподіяної рішенням чи діями в умовах конфлікту інтересів

Строки накладення адміністративного стягнення (Стаття 38 КУпАП)

Адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення.

У разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення, адміністративне стягнення може бути накладено не пізніш як через місяць з дня прийняття рішення про закриття кримінального провадження.

**ВАРТО
ЗНАТИ**

**Незнання закону
не звільняє від
відповідальності**

